



PROSTA
VODI
POT K
NAPREDKU

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

Uredništvo se nahaja v Trstu ulica
Boschetto, 5 - Telefon 1570.
Upravništvo Dunaj V. Zentagasse 5.

Izhaja v Trstu 1 in 15 vsaki mesec
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina za celo leto 9,40 K.
za pol leta 4,70 K.
Pozamezna štev. 18 vin.

Tolovajski napad na železničarje pód vodstvom dra. Mandiča.

Dne 4. januarja t. l. se je imel vsrčiti v »Narodnem domu« javen železničarski shod. Sklicala ga je proslula tržaška krumirska Narodna Delavska organizacija, ali kakor oni pravijo, tržaška podružnica česko-slovenske zveze železniških uslužbencev, ki obstoji samo na papirju oziroma si jo domišljujejo krumirji glavarji tržaški dr. Mandič in praški Buržival. Prostor za to zborovanje je bil jako premišljeno izbran. Mislili so si, najbolje je, da gremo v Sokolovo dvorano; tam ni ničesar, kar bi se moglo razbiti, so same gole stene, celo okna ni nobenega. Prav pripraven prostor za pošten pretep. Železničarji socialni demokratje so pa bili tudi znatizeljni in radovedni, kaj pové gospod dr. Buržival na tem shodu. — On je bil namreč določen za glavnega poročevalca — Zbrali so se v to svrhu železničarji obeh železnic v svojih družtvenih prostorih, državni v gostilni »Zur Stadt Klagenfurth«, južni pa Via Giovanni Boreaccio štev. 25, in so od tod šli potem v Narodni Dom. Prišedši tja so našli — dvorano takorekoč prazno. Spredaj pred mizo nanjenjeno za zborovalno vodstvo je sedelo v petih vrstah nekaj delavcev, vseh skupaj ne čez 50. Dasi se železničarji drug drugemu prav dobro poznajo so prišleci konstatirali, da mej to pedeseterico sedi le par železničarjev, dočim so bili vsi ostali težaki in hlapeci uslužbeni pri različnih tvrdkah trgovskih tržaških. Železničarji socialni demokratje so dvorano napolnili vsó do zadnjega kotička. Bilo jih je nekaj preko 300. Krumirje je kar preletel strah ko so zapazili to maso in glavarji generali in klovni si kar niso upali začeti s zborovanjem, dobro vedoč, da jih čaka velikanski poraz. Shod je bil sklican ob 8. uri, a čakati je bilo treba cele tri četiri ure, da se je vsled nestrpnosti zborovalcev, ki so zahtevali otvoritev shoda, prikazal za mizo nizek možiček, kakor pravijo neki gosp. Skalak in pozdravljuje (?) zborovalce, otvoril zborovanje. Toda ta »narodni« gospod je preko pozdrava hotel preiti kar k dnevnemu redu, ne da se izvoli predsedništvo. Razume se, da so to volitev nasprotniki hoteli za vsako ceno preprediti, ker se absolutno niso hoteli »blamirati«, da bi na javnem shodu tržaških slovenskih krumirjev in povrh še v Narodnem domu predsedoval socialni demokrat. Ko so železničarji opazili, da omizje okoli Skalaka neče o kakem predsedniku ničesar slišati, so seveda zahtevali, da se izvoli iz sredine zborovalcev običajni predsednik. Zahteva po predsedniku je bila vedno energičnija. Gosp. Skalak pa je v svojem protestiranju postal tudi vedno hujši; stiskal je svoje pesti in jih vihtel kakor besen po zraku ter železničarjem žugal naj odnehajo. Postal je že ves slinast in penast in glasu mu je primanjkovalo, hrup pa je postajal vedno večji, ker železničarji niso nikako mogli odnehati od svoje upravičene zahteve, da se najprej izvoli predsednik in da se potem se le zboruje. Mej tem časom pa se je onih 50 že pripravilo, da udarijo. Več stolov splah ni bilo v dvorani; vsak njih je sedel na svojem. Tedaj jako dobro poskrbljeno za pretep! Ko so železničarji uvideli, da se tu ne doseže ničesa, dva železničarja vzdigneta sodr. Kopača iznad množico katero je pozval, da zapuste vsi mirno dvorano in se podajo v delavski dom. S tem je sodrug Kopač že oskrnil Narodni dom, ker si je kot socialni demokrat upal tam govoriti.

In v tem momentu se je pokazalo, kaj so ona pedeseterica nepoznanih zborovalcev na stolicah! Jeden njih zgrabi za to svoje orodje, na katerem je sedel ga dvignil in pozval okoli stoječe, naj se mu maknejo, da ubije Kopača. Seveda se mu ni posrečilo, udariti po Kopaču, ker mu je jeden sodrug

prestregel stol. Železničarji so vsled Kopačevega nasveta začeli takoj zapuščati dvorano. Tam izza mize, prav za prav iza stebra, ker pokazati se ni upal, pa je kričal slovenski narodni tribun, Janez Jaklič; dol s Kopačem in ravno, ko so železničarji po nasvetu Kopačevem začeli že zapuščati dvorano, je ta junak dal svojim vrednim tovarišem znamenje, da je treba udariti, predno odidejo železničarji skozi vrata. Razumeli so ga in izvršili so častno dani jim komando. Teh pedeset najetih pretepačev so zgrabili vsak za svojo stolicu ter jih metali po železničarjih. Razven stolice so imeli pripravljenega tudi nekaj telovadnega orodja, ki jim je dobro došlo. Videti je bilo v zraku železne ročke in kije, s katerimi so junaško na podlagi internacijonalnega slovanstva kazali ljubezen do svojih sotrpinov in slovenskih sobratov. Ali ni bilo že zadosti to; rabili so se tudi noži in takozvani totuslegarji, s katerimi so hoteli pokazati da so res narodni in »moderni« branitelji slovenskega oziroma slovanskega proletarijata. Padale so tudi debele skale, in kamenje; sčem se, enkrat skale. Zeno besedo, tekla je proletarska kri, ki so jo prelivali proletarci sami, v to svrhu najetih od burnestnih ljudskih sleparjev, na katere pada vsa odgovornost za take tolovajske čine in kateri odgovarajo tudi za sramoto, katero s tem napravljajo vsemu slovenskemu svetu.

Razume se, da železničarji taki surovosti nasproti niso mogli reagirati, ker oni niso prišli na shod oboroženi za pretep, nego z edinim odkritosrčnim in s plemenitim namenom, da čujejo gospoda Burživala in da mu na njegove argumente tudi dostojno odgovorijo. Ker so videli, da jim ne bi bilo mogoče sploh odgovarjati, so kakor omenjeno, sklenili, odstraniti se.

Prišedši ven iz Narodnega doma je bilo čuti grozno ogorčenje nad takim barbarskim postopanjem in le treznosti, katero je zmožen vzdržati jedino le pravi socialni demokrat, se je zahvaliti, da ni došlo do take reakcije, kakor bi jo bilo pričakovati za tako lopovstvo.

Seveda je došla takoj cela četa stražnikov na lice mesta, ki bi bila ravno vsled napačne taktike njih poveljnika gotovo prouzročila nepopravljivih nesreč. V tem pogledu moramo priznati policijskemu komisarju gosp. dr. Ternovcu, da je uganil pravo, ko je zapovedal stopiti stražarjem takoj vrsto nazaj, češ da jih on ne treba in da hoče sam odstraniti ljudi. Policijski komisar, ki jih je mimogrede omenjeno, tudi dobil po hrbtu, je prišedši ven, železničarjem izjavil, da je shod razpuščen, ter jih prosil, naj se mirno razidejo. To se je tudi zgodilo.

Resnica je tedaj le, da policija ni posegla vmes, ker ni bilo potrebno in da so železničarji povsem mirno odšli izpred ognjišča »prosvete« tržaških Slovencev v Delavski dom.

Da je pa bila mera divjaštva prav polna, so pretepači pod vodstvom Mandičevim proslavili v Sokolovi dvorani svojo »častno« zmago. Tamburaši so došli tjakej in so na razvalinah razbitih stolov v Sokolovi, s proletarsko krvjo omadeževani dvorani zasvirali par poskočnic v proslavo barbarskega čina Mandičevih najetih pretepačev.

Železničarji zbrani v Delavskem domu so po zasluženju in z umestnimi izrazi na adresu narodne podivjanosti krumirja glavarja dra. Mandiča in njegovih pomagačev Jakliča, Bufona i t. d., dajali duška svojemu ogorčenju nad barbarstvom tržaških »narodnih« voditeljev.

V tej narodni bitki za »prosveto« tržaškega slovanskega proletarijata je bilo več njih ranjenih, ki so morali iskati zdravniške pomoči pri »Guardia medica«. Toda o teh slučajih se pomenimo natančneje pri sodnjiji, ki bode zopet imela opraviti sturimi »junaki s koli«.

Toraj »z nožem in s kolom« se hoče tržaškim slovenskim in slovanskim proletarcem viliti v glavo »sveti« — narodnostni nauk« českega političnega sleparja dra. Burživala. Samo-slovenska ideja tržaškega komedijskega dra. Mandiča ni uspela; teren je prognevit in tudi premajhen, ker prevelik del istega, je zayzela socialna demokracija. Proti tej boriti se danes na tak način, kakor se borijo takozvani tržaški »narodni« voditelji po svojem priganjaču dru. Mandiču; udrihati s kolom po slovenskem življu v Trstu, in posebej se sramotiti ves slovenski proletarski narodni lakko. In ti ljudje, brez vsakega cilja, izdajalec svojega lastnega prepričanja, alla dr. Mandič, podrepaniki tržaških kapitalistov, alla dr. Mandič, največji sovražniki delavstva, ker ga hočejo povsod cepiti; ti ljudje, organizatorji pretepev mej proletarci Slovenci samini, provzročitelji prolivanja proletarske krvi mej proletarci, naj se imenujejo zastopniki proletarskih interesov? Slovenskemu življu, kjer koli sploh isti živi mora kri zavreti pri takem kinavskem počenjanju in sramote mora vsak Slovenec povesiti oči pred tovarišem druge narodnosti, ki mu očita: Glej kakih barab »izobraženih« barab imate Slovenci v svojem narodu

Kako so se lopovi prali v svojem glasilu je gotovo marsikdo železničarjev čital in pazno zasledoval v njihovih glasilih. Rekli so jednostavno: »Kdor išče ta najde«, in na te besede nagromadili toliko laži, kakor mogoče se nikdar ne. Seveda, sila kola lomi, in v zadnjih vzdihljajih je treba porabiti vsako sredstvo in zastaviti vso moč, oboroženo s koli in noži, da se tako eventualno še kaj reši. Kako je nekdanj »Edinost« rohmela proti lažem tržaškega »Piccola«. Tudi njemu oziroma njegovi kapitalistični stranki je bila ura zadnje udarce in jih tudi odbila in takrat je bilo to šovinistično italjansko glasilo kar besno v lažeh. Danas »Edinost« ne pobija več tako strastno to italjansko glasilo; postala sta si bratec in sestra, ker oba sta iste krvi — kapitalistične. — Razloček mej njima je le ta, da »sestrica« v lažeh za mnogo prekaša svojega »brateca«. Reči moramo, da tako ognjusnih in perfidnih laži že dolgo nismo čitali v nobenem listu, kakor je pisala »Edinost« o tem železničarskem shodu. Zato se s takimi lažniki nečemo spuščati v nikako polemiko.

Pripomnimo naj le še to, da železničarji z italijanskim »Piccolom« nimajo prav nikakega posla in nikake zveze. Kar kak »Piccoloy« reporter sliši tam kje na ulici, in če potem poroča neresnico in jo vrhu tega v takne celo v usta tržaškemu železničarskemu tejuniku, za to mi ne moremo kaj. Železničarjem hvala bogu seni treba več obračati na šovinistična meščanska glasila, ker imajo svojih strokovnih in strankinih glasil toliko na razpolago, da morejo povedati javnosti kako se je izvršil kak roparski napad na socialnodemokratski proletarijat pod zaščito slovanskih krumirskih glavarjev. Laž ima jako kratke noge in vsled tega ne pride daleč. Resnica pride hitro na dan, in poraz njih, ki so naščuvani mahali z noži in koli po svojih tovariših sotrpinih je toliko večji. Obzalujejo svojo duševno zmoto a vrhu tega se tudi sramujejo svojega barbarskega čina.

In ravno radi tega, ker je socialistična stranka resnična stranka, to je stranka na realni podlagi, ista tudi železničarske organizacije, ki se našlanjajo na njena načela. In kakor hitro napredujejo te socialno-demokratske železničarske organizacije, tako hitro propadajo organizacije dr. Burživalovega, dr. Mandičevega in dr. Weifnerjevega značaja.

Mi vstajamo, oni se pogrezajo in strah jih je!

Ako tako ne bi bilo, ne bi bilo treba narodnjakom, da se poslužujejo takih barbaričnih sredstev proti sicer drugače mislečim, toda slovenskim delavcem.

Še nekaj o železniški nesreči v Gossensassu

Gotovo vsakega železničarja zanima vedeti prav natančno, kako se je ta grozna nesreča dogodila in zato hočemo podati o njej nekaj izvirnih povsem verodostojnih podatkov.

Ko je vlak pri Gossensassu vozil v plet-scherski predor, so se zavrtla kolesa začela drčati. Oba glavna zavirača sta zato morala seveda takoj odvreti, ker bi se bila kolesa sicer obrabila na jednem mestu in bi dobila ogle. Malo nato sta zavirača zopet zavrla, toda se ni nobenemu niti sanjalo, da je pretrgano jedno zapenjalo, ker vsled velikega ropota v predoru to ni bilo mogoče opaziti. Ko je vlak prišel iz predora ven, je eden sprevodnikov takoj opazil, da je vlak pretrgan in je dal tudi nemudoma potrebno znamenje proti lokomotivi. Strojvodje so znamenje takoj zapazili in so skušali s prvim delom vlaka prav hitro voziti naprej. V sredi vlaka so bile priklenjene tri nove lokomotive, namenjene za italijanske železnice.

Vlak se je pretrgal, ravno pred prvo teh treh lokomotiv, tako, da so le te tvorile prvi del zaostalega dela pretrganega vlaka. V istem trenutku, ko se je pretrgal vlak, se je prvi zadnjem vozu prvega dela vlaka odtrgala jedna os, tako da je voz tekel na jedni sami osi naprej. Vsled tega se je pa razširil železniški tir. Drugi del vlaka je tekel z vso brzino za prvim; sprevodniki in zavirači nikakor niso mogli ustaviti, dasiravno so vse svoje moči zrtvovali in stavili v nevarnost tudi svoje življenje, da bi se jim to posrečilo. Ko je ta drugi del prišel na mesto, kjer se je polomila zadnjemu vozu prvega dela vlaka os, in se vsled tega razširil železniški tir, je prva lokomotiva srečno prišla preko, dočim sta druge dve obe skočile s tira. Od drugih vagonov, priklenjenih za tem trem lokomotivam se jih je nekaj razbilo že na nasipu samem vsled močnega udarca v lokomotive, drugi pa so padli čez nasip ob levi strani in se tam popolnoma razbili.

Sprevodniki so popadali na desno stran, zadnjega zavirača pa je vrglo vznak na železniški tir.

Prva lokomotiva, ki je srečno prevozila razširjeni tir, se je odtrgala od drugega dela vlaka in je hitela z vso silo naprej za prvim vlakom. Zadelala je nanj in ga razdrobila popolnoma. Ravno pri tem udarcu sta bila ubita sprevodnika *Schwaiger* in *Neumaier*.

Zavirač, ki ga je sunek vrgel vznak na tir je bil za trenutek nekako omamljen. Ko se je osvestil, je pogledal po progi naprej, kaj se je zgodilo. Nudil se mu je strašanski prizor. Nekaj metrov pred seboj zagleda v snegu štiri črne postave. Vse je bilo krvavo okoli njih. Za trenutek je mislil, da je sam on ostal še živ. Svetilke ni imel nobene in taval je v temni noči okoli razvalin. Zasllišal je sprevodnika *Hölzla* in šel proti njemu. Toda zbal se ga je, ker bilo je videti, kakor da je obnorel in izognil se mu je. K sreči je dobil na tleh še jedno svetilko nepoškodovano, užgal jo je in hitro tekel po progi nazaj, da ustavi osebni vlak štev. 23, ki je imel vsak čas priti iz Inomosta. Takoj ko je zavaroval osebni vlak s potrebnimi znamenji se vrne nazaj k ranjenecem. Naletel je takoj na *Hölzla*, ki se je mej tem že nekoliko pomiril. Hitro se je tudi *Hölzl* spomnil, da treba zavarovati osebni vlak iz Inomosta ter rekel vrnivšemu se zaviraču: »Ostani ti pri ranjenecih, jaz pa grem postaviti razstrelne signale. Zavirač je ranjenec izvlekel iz podrtij jim odpel obleko in nato hitel proti bližnji čuvajnici. Nenadoma zadene zopet v neko mehko stvar na tleh v snegu in pade preko nje. Posvetil je z užgalico in videl svojega tovariša mrtvega: truplo je bilo popolnoma razmrvnjeno. Tekel je kar dalje, da dobi čim prije kako pomoč za ranjene. Naletel je na vlakovodjo *Kamerlanderja* in na strojevodjo *Maierja*.

Vlakovodja *Kamerlander* se je ravno pripravljal da odda signale. Prislec jima je takoj povedal o mrtvih in ranjenih. *Kamerlanderja* so se vllle solze in vsi trije so se vrnili, da spravijo mrtvece in pomagajo kolikor mogoče obema težko ranjenema. Ta dva slednja sta se mej tem časom že zvalila po nasipu dol. Z veliko težavo so jih znosili s pomočjo provizorične nosilnice v službeni voz.

Pogresali so še sprevodnika *Neumaierja*. Našli so ga v njegovem vozu. Strojvodja *Maier* je preiskaval razbite vozove in zapazil mej podrtijami en kos sukne. Segel je tja z roko, a hitro je umaknil; vso okrvavljeno je potegnil nazaj. Notri je ležal *Neumaier* — mrtev. Ven ga niso mogli izvleči in so morali

počakati pomoči. Vlakovodja in pa sprevodnik pri prtljaji sta peljala ranjence proti Gossensassu in sta pustila sprevodnike *Stockerja*, *Müllerja* in *Hölzla* na licu nesreče dokler ni prišel na pomoč vlak iz Franzesfeste.

Česki politični slepar Buržival.

Kakor je čitateljem znano, je tržaški kapo-krumir dr. Mandič s svojo krumirsko Narodno delavsko organizacijo omagal. V svoji zadregi ni pač preostalo drugega, nego se obrniti do svojega češkega »brata«, krumirja glavarja Burživala in ga v zadnji sili prositi pomoči. Razume se, da temu »prijatelju« českega proletarijata ni nič tako dobro došlo, kakor ravno dvozveza z jednim jugoslovenskim političnim sleparjem, da jeden kakor drugi iz dvozveze kuje napram svojim zape-ljanim ljudem kapital za svojo krumirsko zdru-gu. Kakor namreč dru. Mandič ne gre organiziranje krumirstva po volji, tako se tudi gosp. Buživalu ne posreči vse tako, kakor bi on želel. Mislita si, saj Praga in Trst ležita v Austriji; zakaj pa bi se tih par zapuščenih južnih bratičev krumirjev ne združilo z onimi, opešanimi v Pragi v jedno celoto. Če bi skupno nastopali, bi vendar kaj dosegli? Kadar bodo stavkali v Trstu v prosti luki vo-larji, jim bodo oni v Pragi pomagali in zmaga bo zagotovljena. Saj Trst ni daleč od Prage in Praga ne daleč od Trsta in v Trstu se go-vori slovensko v Pragi pa česko, ki je Slovens-ščini tako podobno, da se oba jezika imenujeta slovanska. Nič ne de če slovenski delavec ne razume češkega in češki ne slovenskega, samo da sta si »brata« in kot »taka« udarita po delavcu Nemcu in Italijanu. Tako modru-jeta ta dva politična sleparja in dvozveza je sklenjena.

Buržival se imenuje očeta »čeških« železničarjev, onih seveda, ki grejo na njegov narodni lim. Toda on hoče biti oče samo ti-stim, ki govorijo česko in ki pravijo, da so tudi Čehi. Železničarjev Nemcev ne mara v svoji organizaciji in pripoveduje svojim zape-ljanim ubožcem, da so vsi njihovi tovariši ki govorijo nemški, tudi njihovi sovražniki, samo radi tega ker niso Čehi in da se je proti njimi treba bojevati z vso silo. Analogno go-vori tudi dr. Mandič v Trstu. Priznati pa mo-ramo, da ima Buržival večjih zmožnosti za laži in sleparenje v svojem agitacijskem delo-vanju, nego jih ima dr. Mandič. Slednji je pač še mlad in se boče lahko še dosti naučil od svojega mojstra. Buržival namreč tako ne-sramno zavija resničnó, kakor more delati le očiti slepar, ki poskuša s svojo perfidnostjo človeka omamiti in ga v tem stanju oslepariti. Buržival ne slepari samo z narodnostjo, kakor po navadi vsi organizatorji krumirjev, on je celo tako nesramen agitator, da krade socialno-demokratske ideje ter se z istimi potem po-naša pred svojo narodno krumirsko organiza-cijo, kot da bi bile to njegove ideje od njega iznajdene. Tudi mu je mogoče trditi, da je belo kar je črno in črno, kar je belo. Na nekem železničarskem shodu je na primer trdil, da zahteve po zvišanju mezd in po skrajšanju delavnega časa niso socialistične. Na drugi strani pa se hvali, koliko je že njegova orga-nizacija storila v tem pogledu za železničarje. Leta 1903. je predložil državnemu zboru za-konski načrt za ureditev železničarskih služ-benih razmer, ki ga je skoro doslovno prepisal iz zakonskega načrta, kakor ga je leta 1898. predložil dr. Verkauf. Ta slednji zakonski načrt je lanjskega leta z nekaterimi dodatki na novo predložil parlamentu sodrug in državni poslanec Tomschik. Tako se tedaj sopiri ta češki narodni poštenjak s tujim blagom in v svojem koristolovstvu vodi za nos ne samo nekih proletarcev nego celo one, ki hočejo biti izobraženi.

Poročila o shodih.

Trst — Prosta luka: Dne 7. decembra t. l. se je vršil v društvenih prostorih ulica Gio-vanni Boccaccio štev. 25. shod c. k. državno-železniških uslužbencev in delavcev tržaške proste luke. Sklical ga je sodrug Tomaschek. Na dnevnem redu je bilo vprašanje ustanovitve vplačevalnice Splošnega pravovarstve-nega in strokovnega društva za tržaško prosto luko in pa eventualna.

Shodu je predsedoval sodrug Kirschner. K prvi in glavni točki dnevnega reda je govoril sodrug Tomaschek, ki je povdarjal ve-liko potrebo ustanovitve vplačevalnice v pro-sti luki.

Sodrug Falk ni bil mnenja, da se usta-novi vplačevalnica, nego je rekel, da treba ustanoviti podružnico. Pri podružnici dela na-

mreč cel odbor, pri vplačevalnici pa le sam voditelj vplačevalnice. Za prosto luko tedaj ozirom na obširen delokrog v organizacijskem delovanju vplačevalnica ne bi zadostovala. Rekel je, da naj se vsled tega sklene ustanoviti novo skupino, ako se v tem oziru sploh na-merava kaj storiti.

Na dotični predlog sodruga Tomascheka, jeli naj se ustanovi vplačevalnica, ali pa kra-jevna skupina so zboravali jednoglasno skle-nili ustanovitev nove vplačevalnice.

Pri drugi točki se je razpravljalo o se ne izplačanih nočnih dokladah zapalih 1. oktobra, nadalje o neizplačanih stamarijskih diferencah, o nedostatkostih v kasarnah in službenih koli-bah za ogibne čuvaje. Po končani debati se je sklenilo, da sodrug Tomaschek po personalni komisiji v imenu državno-železniških usluž-bencev in delavcev intervenira pri ravnateljstvu.

Z navduševalnimi besedami za delo k novemu sklepu, ki ga je shod sklenil glede ustanovitve nove krajevne skupine, je predsed-nik zaključil zborovanje.

Vdeležba je bila povoljna.

Trst, (državni kolodvor). V naši kurilnici imamo pisarniškega uslužbenca imenom **Gracherja**, ki je prava prijávka za svoje tovariše. Naš namen nikakor ni, grditi posamezne osebe, najmanj pa se nižje železniške usluž-bence same, ali če so oni v veliko škodo ce-lokupnosti, jim nikakor ne moremo prizanašati.

O tem gospodu imamo marsikaj nečednega povedati, kar nam spričuje o njegovi trdo-srčnosti in neusmiljenosti prama svojim sopro-letarcem.

Ko je ponesrečil kurilniški delavec Matija Zapud je bil on hitro pripravljen in začel na-birati doneske za njegovo vdovo in zapuščeno družino. Nabral je gotovo lep znesek in vdovi je tudi izročil 125 kron. Razume se, da je le — ta hotela tudi vedeti, kdo je ta denar dal in je gosp. Gracherja prosila, naj ji dá listo teh podpornikov s posameznimi zabeleženimi zneski. Toda prvokrat jej je odgovoril, da ima še ne-kaj zneskov inkasirati drugič pa je sploh ni hotel več poslušati.

Ta gospod svojim uslužbencem posuje tudi denar proti in sicer kar proti 100 do 200 odstotnim obrestim. Če na primer 1. dne me-seca posodi 20 kron, 16. zahteva že 24 nazaj. V drugem slučaju je posodil nekemu sousluž-bencu samo za en dan 5 kron; drugi dan nato otrgal kar 10 kron. To je njemu prav lahko manipulirati, ker mu je poverjeno izplačevanje mesečnih plač. Sicer on čuti sam, da s tem dela velikansko krivico, a pravi, da se nič ne boji. Povsem razumljivo, ker je ljubljence go-spoda inšpektorja Mauthnerja. Kar pozivlje ljudi, naj se gredo pritožiti k njemu, dostavlja pal saj mi on ne stori ničesar, ker me ima rad.

Razven z denarjem pa kupčuje tudi z ja-bolki, z urami, z srajcami in gatami, s zastav-nimi listki i t. d. Tudi gospoda inšpektorja je poslužil z jabolki. Razume se, da ravnateljstvo o tem ničesar ne ve, ker bi mu to počenjanje sicer gotovo prepovedalo. Dvomimo pa, da on mej službenim časom hodi na sprehod brez načelnikove vednosti.

Naj tudi še omenimo, da izplačilni listek pri izplačevanju mesečnih plač naredi le onemu, ki mu plača 20 vinarjev.

In tak človek je ljubljence svojih pred-stojnikov in vrhu tega izvanredno dobro kvali-ficiran.

Gospod inšpektor Mauthner, ki vedno to-liko govori o ljubezni do uslužbencev naj vendar nekoliko preišče to nezakonito poče-njanje gosp. Gracherja. Ne verjamemo mu ne dosti, da hoče kaj ukreniti, ker do sedaj še ni dokazal, da so mu uslužbenci pri srcu. Prošnje za penzijski fond če le more gotovo ne priporoči, tako, da uslužbenci mečejo proč denar za koleke. Če bi bil do uslužbencev res imel ljubezen, bi jim prije povedal, da opustijo prošnje in se mesto koleka kupijo rajši kruha.

Nadejamo se pa, da se ravnateljstvo zav-zame in gospodu Gracherju stopi malo na prste.

Nočne doklade na c. k. državnih železnicah.

C. k. železniško ministerstvo je z odlo-kom od 7. decembra 1908, štev. 65.977.4 obe-lodanilo sledečo objavo:

Čuvaji glasom odloka od 10. novembra 1908, štev. 60.478 (Uradni list L. V. odstavek od leta 1908, štev. 106) niso delzni nočne doklade. Ta doklada se jim iz različnih vzrokov ni dovolila. Posebno se je vpoštevalo, da so se jim v zadnjem času njihove plače znatno zvisale in da se jim je posebno z nerestitvijo v III. uslužbenko skupino toliko sboljšal njihov gnotni položaj, da se opetovno porisane njihoveh dohodkov ni-kakor ni moglo urazevati.

Od uživanja nočne doklade so izključeni čuvaji vseh vrst (skupina III) narata za uslužbenec, tedaj tudi nočni čuvaji, ogibni čuvaji i t. d.

Ker se glede nočne doklade ne more delati razlike med uslužbenci iste vrste, se tudi onim uslužbencem, ki sicer niso čuvaji, pa so iz bodisi kojega vzroka delegirani začasno, ali pa tudi stalno za čuvajniško službo, ne more dati nikake nočne doklade. Tudi ni v tem pogledu nikake razlike med uslužbenci, izvršnimi v smislu statutov in med pomožnimi uslužbenci.

Ravno ip tega vzroka pa se bode pripoznala nočna doklada onemu čuvaju, ki sicer opravlja stalno in izključno kako drugo vrsto službe.

Potemtakem bi bila stvar glede nočne doklade popolnoma jasna. Le v onih slučajih bi bilo se dvomljivo, kjer se službena opravila posameznih kategorij ne morejo prav strogo ločiti, kar se dogaja posebno po večjih postajah. Tu obvladajo na primer čuvaji taka opravila, ki sicer pristojajo le postajnim slugom, lampistom zapisovalcem vozov, skladišnim nadzlednikom i. t. d. i. t. d.

Ako tedaj čuvaji obvladajo tudi taka službena opravila, posebno v nočnem času, ko ni drugega osolija na razpolago in bi se radi malenkostnega tozadavnega posla tudi ne izplačalo klicati posebnega uslužbenca, se oni vendar smatrajo le še za čuvaje in jim zategadel ne pristaja nikaka nočna doklada.

Glede službe čuvajniških kontrolorjev in uslužbencev pri bločnem signalu se je ravnati po obstoječem splošnem normiranju, namreč tako, da uslužbenec, bodisi čuvaj ali delavec, v slučaju, obavlja to vrsto službe, dobi le tedaj nočno doklado, ako to službo opravlja samostojno na jednem normiranih čuvajniško-kontrolorskih ali pa bločnosignalnih mest.

Delavcem ne pristaja nikaka nočna doklada, ako obvladajo svojo normalno dnuarsko službo. Ker pa taki delavci morajo tupatam obkrobovati tudi službo takih uslužbencev, ki so uvrščeni v status, a pri tem ne opustjajo svoje normalne dnuarske službe, se bode glede teh stvari pravice do nočne doklade preiskovalno v vsakem slučaju posebej, je li so dotični posli toliko obsežni, da bi bilo normiranje jednega takih mest brezdvomno upravičeno ali ne in se bode le v tem slučaju dotičnemu delavcu, ki je to delo samostojno opravil, pripoznala nočna doklada.

Sploh pa delavci tudi tedaj nikakor ne dobijo nočne doklade, ako obvladajo kot *postajansko opravilo* taka službena posla, ki jih imajo sicer izvrševati v status uvrščeni uslužbenci.

Kar se tiče delavcev, ki se uporabljajo na stabiliziranih mestih, (§ 3, odstavek 2 sl. red.) se ima presoditi po predpisih, ki obstajajo v sploh za vse druge delavce.

Vsako dete lahko razume, da je izključenje čuvajev od nočne doklade jako krivična naredba. Jalovo upravičenje je to, če se železniska uprava sklicuje na to, da je z izvrščenjem čuvajev v III' službeno skupino njim izkazala toliko dobrot, da ne potrebujejo kar ničesar več za svoje življenje. Kakor je upravičena zahteva drugih uslužbencev po nočni dokladi, ravno tako bi bilo pošteno, da se je taka doklada dala tudi čuvajem. Vsakdo, kdor dela po noči, je vreden razven svoje stalne plače, tudi se posebne odškodnine, ker je po nočna služba dosti bolj naporna in tudi v zvezi z večjimi stroški in to nič manj pri čuvajih, kakor pri drugih uslužbencih, katerim je pa železniska uprava to doklado priznala. Seveda, železnica sploh vsako socialno-politično reformo le na pol izvede. Kaj popolnega se v Avstriji ne more nikdar doseči.

Dne 28. decembra 1908 se je vršil v Trstu Via Giovanni Boccaccio štev. 25 javni železničarski shod vseh definitivno nastavljenih južno-železniških uslužbencev. Na dnevnem redu je bila zopet okrožnica štev. 385a. Bogve, kolikokrat je bilo že južno-železniški upravi zaht, da je izdala tako okrožnico! Uslužbenci sedaj zahtevajo, da se železnica po njej ravna in da tudi njim to, kar so že davno dobili državno-železniški uslužbenci. Zato se je sklical shod, da se sklene glede nadaljnjega postopanja t. j. kaj se ukrene, da se južno železnico prisili na izplačilo draginjske doklade v znesku 50 kron, ki jo je državna železnica nakazala svojim uslužbencem že aprila meseca 1908.

K dnevnemu redu sta poročala sodr. Kopac v slovenskem in sodr. Falk v nemškem jeziku. Povedala sta navzočim, da so uslužbenci prav sami krivi, da se železnica ne zameji za svoje obveznosti, ki jih ima na pram njim. Železnica se le tedaj spomni svojih obljub, kadar ima strah pred energičnim nastopom svojih uslužbencev in le tedaj se tudi odloči da jim izplača to, kar jim je v smislu okrožnice 385a primorana dati. Ta okrožnica ni zakon, po katerem bi bila železnica prisiljena od državne oblasti, kaj storiti. Okrožnico je skovala železnica v svojem delokrogu sama zase in se nima nikdo vtikati, ne glede nato, ali ona izpolni in da svojim uslužbencem obljubljene doklade ali ne. Železnico morejo prisiliti le nje uslužbenci sami, ako se zbrutijo v močno falango in energično, s solidarno močjo nastopijo proti njej s svojimi koncediranimi jim zahtevami. In videti je, sta rekla govornika, da se železniska uprava res ne bode ganila, dokler ne vidi, da v uslužbencih zopet vre in da grozijo takim nastopom, kateremu ne more drugače parirati nego da zadovolji „nezadovoljence“. Kaj je pa potrebno za tak nastop, vejo uslužbenci prav dobro, ker so žalibog že večkrat morali poskusati s krajnimi sredstvi. Organizacija je treba jačiti, ker ona je isti strah, pred katerim železnica beži.

Po daljši debati je bila predlagana sledeča resolucija:

Vse službene definitivno nastavljeno osebje c. k. priv. južne železnice, zbrano dne 28. decembra 1908 na shodu v Trstu v ulici Giovanni Boccaccio štev. 25, je po poročilu glede draginjske doklade v znesku 50 kron za osebo, ki so jo poduradniki in uslužbenci c. k. državne železnice na postajah Trst in okolica ter Gorica in Jesenice dobili nakazano že meseca aprila 1908 jednoglasno sklenilo sledečo

resolucijo:

C. k. priv. južno-železniska družba se je v svoji okrožnici 385a točka 1. zavezala, dati svojim uslužbencem iste doklade in vse druge ugodnosti, kakor jih dobijo uslužbenci c. k. državni železnici in sicer od istega dne naprej pod istimi pogoji in v jednaki visokosti.

Ker je ravnateljstvo c. k. državnih železnic v Trstu omenjeno doklado uslužbencem na postajah Trst in okolica, Gorica in Jesenice nakazala že meseca aprila 1908, se zbrani zborovalci čudijo tembolj, da c. k. priv. južna železnica ni še ustregla v tem oziru svojim uslužbencem, ker so oni realiziranje obljubljene draginjske doklade urgirali pisnemenim potom pri slavnem generalnem ravnateljstvu in vrhu tega že dvakrat potom tajnika strokovnega in pravovarstvenega društva v Trstu.

Zborovalci najodločneje zahtevajo, da se draginjska doklada v omenjenem znesku uslužbencem c. k. priv. južne železnice nemudoma nakaze ter ob jednem izjavljajo, da se hočejo poslužiti vseh mogočih sredstev, da se določbe okrožnice 385^a tudi gotovo realizirajo.

Konečno se pozivlje še centralo Pravarstvenega in strokovnega društva za Avstrijo, da najdalje do 10. januarja 1909 da jasen in odločen toradeven odgovor.

Prizadeto osebje.

Stabiliziranje nadpremičakov, premikačav in lampistov na južni železnici.

Južno-železniško generalno ravnateljstvo je objavilo sledeči razglas:

1. Upravni svet je v svoji seji, dne 19. novembra 1908, na moj predlog sklenil realizirati nameščenje nadpremičakov in lampistov, kakor je bilo zagotovljeno v okrožnici 385 A 1907 (odstavek IV, G, točka 1.) in sicer z veljavo od 1. januarja 1908 naprej in pod pogoji, določenimi v tej okrožnici.

V isti seji je bilo na moj predlog tudi sklenjeno, da se oni premikaški delovodje, ki so bili stabilizirani 1. januarja 1908, uvrstijo z dosedajšnjo plačo in z veljavo od 1. januarja 1908 v kategorijo nadpremičakov, da se jim tako omogoči avanziranje s zvišanjem plače, kakor je določeno v dotičnih izkazih za plače, stanarino in za avanziranje sploh.

Postajam, ki pridejo tu v poštev, se ob jednem poslednji izkazi o nadpremičavih, premikačih in lampistih, ki so bili stabilizirani 1. julija 1908 in iz katerih so razvidne tudi plače, ki so jih le-ti imeli od 1. januarja 1908 sem. Pripomniti je pa, da se seveda temu osebju za leto 1909 ne izplača ne gaža ne stanarina, ker so se jim dotični zneski izplačali že v letu 1908. Personalne doklade, ki so navedene v teh izkazih, veljajo še-le od 1. januarja 1909 naprej.

2. Namešчени nadpremičaki in premikači dobijo s 1. januarjem 1909 razven svoje fiksne plače in razven stanarine, tudi sistemizirano nočno in premikalno doklado, katera slednja se na novo določi v zvišanem znesku v posebni okrožnici. Ta okrožnica se objavi čimprej.

Tam, kjer je teh uslužbencev precejšno število, je bilo potrebno sistemizirati tudi personalne doklade, da se jim tako prepreči vsaka eventualna materialna zguba. Visokost teh doklad je razvidna iz dotičnih izkazov.

Dobro pa je pomniti, da se s 1. januarjem 1909 vse premikaško osebje izloči iz akordne službe; prama temu odpadajo s tem dnem za njih seveda tudi vse akordne premije.

O tem, kakor tudi o odškodovanju delovodij-zapenjačev in premikaških delavcev, ki ostanejo še nadalje v dnevni plači, se postajam z akordnim delom izdajo čimprej s posebnem odlokom natančna navodila.

3. Namešчени lampisti dobijo od 1. januarja 1909 naprej razven plače in stanarine, kakor navedeno v omenjenem izkazu, tudi sistemizirano nočno doklado. Analogno premikaškemu osebju je bilo treba tudi pri nekaterih lampistih določiti personalno doklado.

Nasprotno pa se na nekaterih postajah odpravi doklada, ki jo imajo namešчени lampisti. Oni lampisti, ki ostanejo še nadalje v dnevni mezdli, bodo pa to doklado dobivali tudi še naprej od personam.

Lampisti pa, ki so sprejeti v službo po 31. decembru 1908 kot dnuarji, to je delavci z dnevno mezdo, te doklade ne dobijo več.

4. Personalno doklado je smatrati le za nekako dopolnitev dohodkov, ki naj po obstoječih predpisih tvorijo poprečno plačo, kakoršno so dobili v letu 1907. Ta doklada se izplača le za čas fakične službe. Vsak započeti dan je računati za celega.

V slučaju da je uslužbenec bolan, kontumiciran ali pa zadržan vsled vojaške službe se mu oni del personalne doklade, ki odpade na take dneve, ne izplača in se dotični znesek tudi na substituta ne more obstopiti ali prenesti.

Personalna doklada pa ostane v smislu določb okrožnice 331 A 1908 neprikrajšana mej časom počitnic, ki uslužbencu tičejo. Železniska uprava si pridržuje pravico, personalno doklado pri perijodičnih pomaknjenih in višji plačilni razred primerno znižati.

5. Doneski za penzijski fond za leto 1908, ki se niso plačani se otrgajo od mesečne plače za mesec januar 1909 in se tako poravnajo.

Oni nadpremičaki, premikači in lampisti, ki so bili namešчени z veljavo od 1. januarja oziroma 1. julija 1908 in ki so 1. januarja oziroma 1. julija 1908 prekorčili 35. leto svoje starosti imajo v smislu § 13 statuta penzijskega zavoda za uslužbencevprostiti, da se jim prekorčenje starostne dobe spregleda. To prošnjo napravijo pri svojem lokalnem načelniku, kateremu bode administrativno ravnateljstvo S III v to svrho izročilo potreben izkaz, kamor se bode pristeljel jednostavno samo podpisal. V slučaju ugodne rešitve take prošnje prositelj plača v smislu § 4, točka 3 omenjenih statutov posebno takso. Do zneska 20 kron se ta taksa plača s tem, da se otrga od plače za mesec januarja 1909, ostanek pa v mesečnih obrokih, tekočih od 1. februarja 1909, kakor jih določi upravni odbor penzijskega statuta za uslužbence.

6. Za naprej pa se nameščenje nadpremičakov, premikačev in lampistov po normah okrožnice 385 A 1908 (odstavek IV G, točka 1) vrši samo 1. julija vsakega leta.

Premikaškemu osebju in lampistom naj se te določbe na prineren način takej dajo naznanje.

Tudi je osebje, ako potreba, natančno podučiti, glede izračunavanja prihodnjih letnih dohodkov in o važnosti posameznih določb ter mu v tem oziru sploh vse razjasniti, kar bi mu eventualno ne bilo jasno.

7. Plačo in stanarino je nameščenim nadpremičakem, premikačem in lampistom v plačilni poli v naprej zaračunati.

Plačilna pola se ima poslati najkasneje do 15. decembra t. l. na obratno ravnateljstvo VIII. Rubrika „Abzüge“ naj se pusti odprta. Izpolniti je eventualno samo kolone „Krankenkasse“ in „Mietzinse“. Personalne in druge doklade naj se v plačilni poli zaračunajo za nazaj.

Na Dunaju, 9. decembra 1908.

generalni ravnatelj: Eger, m. p.

Nočna doklada za uslužbence posa meznih kategorij pri južni železnici.

Od 1. januarja 1909, naprej, dobijo vsi z dekretom nastavljeni uslužbenci, kakor tudi oni, ki v smislu §. 12. penzijskega statuta za uslužbence smejo plačevati v penzijski fond (odštevši uradniške aspirantije in uradnice), izvzemi pa sve vožno osebje, kakor tudi bločni, ogibni, nočni, dnevni zatvorci, kurilniški in prožni čuvaji, nadalje naznanjevalci vlakov in čuvaji pri vratih, za vsako noč nočno doklado, ako redovito opravljajo nočno službo in ako od 10. ure zvečer do šeste zjutraj v normalnih razmerah in ne oziraje se na slučaje pozamezne izvanredne slučaje, ne počivajo nepretrgoma vsaj pet ur.

Tako doklado dobijo tudi nadpremičaki, premikači, lampisti prometne službe, zapisovalci vozov in pisarji urnih posov, nadalje svetilničarji (Lampenwärter) velektrarnah, strojevni pazniki in pazniki pri pumpah, ter nadkurjači in kurjači pri stabilnih kotlih, ako dobivajo le dnevno mezdo.

Oni delavci pa, ki svojo normalno dnuarsko službo obvladajo kot postajni, skladišni, prožni, delavniški in kurilniški delavci kot delavci čistilci, nadalje kot nosilci prtijage, kot delavci premogarji, kot vodnarji ali gasilci, kot izdelovalci šajb, mažarji, odpoklicatelji vlakov, kot klicatelji osebja ali preiskovalci plomb, kot dnuarji v prošni nadzledni službi, redno ali tudi slučajno v nočnem času, ne dobijo nikake nočne doklade.

Ravnotako nimajo tudi delovodje omenjenih delavskih kategorij nikake pravice do nočne doklade.

Pomožni delavci in substituti pa morejo le tedaj zahtevati nočno doklado, ako mimo grede ali stalno opravljajo službo na normiranem mestu jednega takih uslužbencev, ki smo jih navedli tu zgoraj ali pa če nadomešujemo one uslužbence katerim po obstoječih določbah pristojna nočna doklada ali pa če sploh samostojno opravljajo dela kakega takega uslužbenca.

2. Odmorni čas pri onih uslužbencih, ki so v neposredni zvezi z vlakovnim prometom, se ima izračunati po navadnem redovitem vlakovnem prometu in sicer natančno po vožnem redu brez ozira na vlakovne zamude, na posebne vlake ali pa na druge izjem; izvanredni redoviti vlakovni promet se ima voštevati le tedaj, ako traja več nego 14 dnij.

Začetek in pa konec odmornega časa se ima določiti po službeni razdelitvi, izdani od prometnega oziroma strojevnega ravnateljstva.

3. Nočna doklada snaša:

a) Za uradnike prometne službe, ki odpravljajo vlake pod svojo lastno odgovornostjo (vlakovni ekspedijente in pa stabilni uradniki notranje službe) v naslednjih dispozicijskih postajah po 2 kroni, in sicer: Dunaj juž. kol., Matzleinsdorf, Dunajsko Novo mesto, Gloggnitz, Mürzzuschlag, Bruck na Muri, Leoben, Gradec, Maribor glavni kolodvor, Maribor koroški kolodvor, Pragersko, Zidanmost, Ljubljana, St. Peter na Kranskem, Nabrežina, Trst, Spodnji Dravograd, Beljak, Lienz, Franzesteste (izuzemši Aicha), Kufstein, Wörgl, Inomost, Bozen-Gries in Ala.

b) Za druge vrste uslužbencev prometne službe, ki odpravljajo vlake pod svojo odgovornostjo (vlakovni ekspedijente), za one kurilniške uslužbence, katerim je poverjeno vodstvo izvrševalne službe (kurilniški šef, sušef in strojevni mojster in konečno za nastavljenec), ali pa za take uslužbence v elektrarnah in pa v plinarah katerim pristojna nočna doklada, 1 krona 40 vin:

c) vsem drugim uslužbencem, ki imajo v smislu točke 1 in 2, pravico do nočne doklade, pritiče 1 krona. Stabilni uslužbenci notranje službe in brzojavni uslužbenci, namešчени v Celju, v St. Petru na Kranskem, v Nabrežini, nadalje pri južno-železniškem zastopstvu v Celoveu in Bruneku nastavljeni zaupni organi, kakor tudi prometni organi v Volders-Baumkirchenu in v Villa Lagarina dobijo tudi le po jedno krono nočne doklade.

4. Pristojbina za dijeto ne izključuje nočne doklade.

5. Nočno doklado za uslužbence prometnega ravnateljstva je natančno dokazati v „listi za nočno doklado“, ki je bila v to svrhu kot formular V, štev. 152a na novo izdana in jo je tamkaj z ročno pisavo zabeležiti. To listo

je 1. dne prihodnjega meseca poslati predpostavljenemu obratnemu nadzorništvu, da jo pregleda in potem nakaže izplačilo nočne doklade. Za substitute, katerim pristojna nočna doklada je na substitucijskih postajah o mesečnem sklepu sestaviti posebno listo za nočne doklade tor jo poslati 1. dne prihodnjega meseca oni postaji, kateri je substitut dodeljen. Ta postaja po tem to posebno listo ob enem s svojo lastno pošlje obratnemu nadzorništvu.

Kadar se te liste vrnejo odobrene oziroma poverjene in se je nakazalo tudi izplačilo tankaj zabeleženih nočnih doklad, tedaj se iste pošljejo ob enem z drugimi izplačilnimi polami, kot vrednostni papirji centralnemu knjigovodstvu f. c.

Za izračunanje nočne doklade, ki tiče strojnemu osebju se izdajo še posebne določbe.

Obratna nadzorništva imajo nočne doklade za prometno osebje za mesec januar 1909 izjemoma in sicer pred nakazanjem izplačila in najkasnije do 4. februarja 1909 poslati na prometno ravnanje V II, da jih pregleda, konstatira upravičenost istih in izjemoma tudi likvidira v listi navedene zneske.

Glede nočnih revizij prožnih mojstrov ostanejo določila odloka štev. 77 I E od 5. februarja 1895 in okrožnice 208 A 1902 nespremenjena in v popolni veljavi.

Na *Dunaju*, 18. decembra 1908.

Generalni ravnatelj:

Eger, I. P.

Domače vesti.

Novo naredbi glede pomikanja v višje plačilne razrede, glede stanarine in avanziranja južnozelezniskega stalno nastavljenega čuvajniškega osebja. — Ozirom nato, da je c. k. državnozelezniska uprava z veljavo od 1. julija 1908 uvedla za čuvajniško osebje nove predpise glede plač in glede avanziranja, je upravni svet južne železnice v svoji seji dne 17. decembra 1908 sklenil z istim dnem to je od 1. julija 1908, uveljaviti sledeče določbe:

Vse dosedaj pri južni železnici obstoječe kategorije ogibnih, prožnih, in bločnih čuvajev, nadalje čuvajev naznanjevalcev, čuvajev pri vratih, dnevnih in nočnih čuvajev, dobijo jednotno ime «čuvaji».

Mesto dosedaj veljavnih določil glede plač, stanarine in glede avanziranja uslužbencev teh kategorij, stopijo v veljavo sledeča tozadevna določila:

službeno ime	Plača	stanarina na Dunaju	Čakalna doba
	v k r o n a h		
	800	300	2
	900	360	2
	1000	360	3
Čuvaji	1100	450	3
	1220	560	3
	1300	560	3
	1400	660	5
	1500	660	5

Oni čuvaji, ki imajo naturalno stanovanje, ne dobijo stanarine, nego samo doklado, in sicer v

- I. stanarinski skupini letnih K 120.—
- II. » » » » » 108.—
- III. » » » » » 96.—
- IV. » » » » » 84.—
- V. » » » » » 72.—

Omenjene čakalne dobe, veljajo pa le tedaj, ako je uslužbenec opravljal svojo službo brez pregreška. Od rednega avanziranja pa se more uslužbenec le tedaj izključiti, ako je to odobrila tudi disciplinarna komisija (personalna komisija) in se izključitev mora javiti prizadetemu z vzroki vred in se mu ima ob enem povedati za koliko časa ga ta kazen zadene. Za prihodne avanziranje se bo računala čakalna doba kakor je navedeno tu zgoraj v obrazcu, od 1. julija 1908. naprej. Vendar pa oni čuvaji, ki bi bili po čakalnih dobah, kakor so obstajale do sedaj, računši od zadnjega pomnjanje sem, avanzirali že preje, tudi sedaj pri prvem prihodnjem pomnjenju avanzirajo tako v istem času, kakor bi bili avanzirali po prejšnjih predpisih.

Skrajšanja čakalne dobe, kakor so bila dovoljena v okrožnici 385 A 1907. III. D. točka I in J, točka 3, se ozirom na te nove določbe razveljavljajo.

Točka 11 okrožnice 457. A 1905. odpade. Vratarski, dnevni in nočni čuvaji, ki so v plačilnem razredu 750 Kron, pridejo v plačilni razred 800 Kron; ostali čuvaji pa so že na podlagi okrožnice 385 A 1907. v onem plačilnem razredu, v katerega so državnozelezniski čuvaji dospeli šele vsled te nove ureditve. Vsebinsko okrožnice je vsled naloga generalnega ravnateljstva od 18. decembra 1907. prijavitelju interesiranemu osebju.

Šentlovenski mlekarski sleparji se danes ne mirujejo. Ne vemo, kaj ima ta svojat s železničarji! Najbrže «agitira» zopet za «Prometno zvezo». «*Slovenec*» od 23. decembra 1908 napada železničarje, podtikajoč jim, da so zopet kradli mleko šentlovenske mlekarnice. Piše zopet, da je zmanjkalo na polji v Reko nekaj litrov mleka.

Ravno istega dne so pa prišli na postaji na Loki na sled, da mlekarna v St. Lovrencu ni poslala polnih vrčev!

Tako nesramnega lopovskega obrekovanja pač ni najti drugje nego tam, kjer se dela na krščanski podlagi. Kakor smo jim o priliki zadnje obdolžitve dokazali, oni sami očito sleparijo in se perejo z obrekovanjem onih, za katere se navidežno toliko in toliko potegujejo. In nesramna katoliško-jezuitska predrznost je tolika, da si upajo tudi obrekovati v državni zbornici z apelacijami. To je brezmejna zlobnost in jej ni najti jedneke. In to so ljudje one stranke, ki je «tudi» zastopnica železničarstva! Korajže jim ne zmanjka nikdar. V tem svojem nesramnem delovanju so dosledno neumorni, kakor so dosledni tudi v svojem sleparstvu. Kakor tat ali goljuf, ki se mu je že dokazalo da je krade! ali goljufal in kljub temu še taji in vrača krivdo na druge, tako dela tudi sleparska šentlovenska mlekarska zadruga, na čelu jej pastir krščanskih ovac gosp. Oblak pod pokroviteljstvom državnega poslanca D.ra Hočevarja. Sleparjenje smo jej dokazali, a ne odneha še naprej obrekovati železničarjev, da kradejo. In danes je zopet dokazano, da so sleparili oni mlekariji sami in da niso kradli železničarji.

† **Dr. Gustav Fried**, advokat na Dunaju in pravni konzulent pravovarstvenega in strokovnega društva za Avstrijo je umrl. Z njim je organizacija izgubila vrlega sodruga in spretnega pomočnika proletarijatu v pravnih poslih. Imel je neko srčno napako in smrt ga je zalotila nenadoma.

Svojo pisarno je imel v družbi z odvetnikom *Dr. Gasharom Harperjem*. Le-ta je prevzel sedaj tudi Friedovo pisarno in se bodo tako vsi od D.ra Frieda prevzeti pesli izvršili po odv. D.ru Harperju. Na tega je tudi nasloviti od sedaj naprej vso korespondenco.

Trst (državni kolodvor). Vse osebje na premikalnem državnozelezniskem kolodvoru v Trstu prosi c. k. državnozeleznisko ravnateljstvo v Trstu, da v vseh pisarnah in kasarnah premeni kameniti tlak in ga nadomesti z deskami. Kameniti tlak je za uslužbenca jako neugoden, in vrlo škodljiv, ker prouzročuje revmatizem in trganje po udih. Tudi vrata okna in peči bi bilo treba popraviti nemudoma, ker je povsod vse razbito in je posebno o čast močne burje prepil na vseh straneh. Peč v kopalnici je že čez jedno leto podrti in seveda se sprevodniki, zavirači in premikači ki pridejo iz proge vsi sajasti, ne morejo niti umiti. Tudi naj gospod *Ruff* blagoizvoli o priliki priti pogledati malo na postajo Sv. Andreja in si ogleda nekoliko to štal na državnozelezniskem premikalnem kolodvoru.

Poročila centrale.

Seja upravnega centralnega komiteja se je vršila dne 17. decembra 1908. Rešilo se je 13; prošelj za podporo, in sicer se je dovolila podpora v 109 slučajih s zneskom 3230 kron, 23 prošelj je bilo odklonjenih, 5 pa vrnjenih krajevnim skupinam. Pravovarstvo se je dovolilo 121 prošelcem. Za saldiranje 64 odvetniških stroškovnikov se je nakazala svota 9202 kron 14 vin. Ustanovilo se je nekaj novih krajevnih skupin in vplačevalnic in pet sodrugov se je delegiralo za IV. avstrijski kongres bolniških blagajin na Dunaju, ki se vrši meseca januarja t. l. Konečno so se rešile še vloge posameznih krajevnih skupin in vplačevalnic.

Vodstvom vseh krajevnih skupin in vplačevalnic!

Člani se obračajo jako pogosto za različna pojasnjevanja na funkcionarje personalnih komisij, delavskih odborov, obratnih bolniških blagajin in provizijskih zavodov. Razumno se, da funkcionarji teh zavodov trpe vsled tega znatno škodo, ker morajo plačevati za marke in vrhu tega tudi nimajo prav ničesar za trud, ki je s tem delom spojen. Funkcionarji se nikakor nemorejo baviti stalno s takim poslom, centrala jim pa razven drugih velikih izdatkov tudi ne more tega truda že posebej plačevati in trošiti za pošne znamke.

Vsled tega prosimo spoštovana vodstva krajevnih skupin in vplačevalnic, da svoje člane na to opozorijo in jim svetujejo, da v takih slučajih v pismo vedno priložijo pošno zanko za odgor. — Na ta način se prihrani omenjenim funkcionarjem znatni potrošek, dočim pozameznik niti ne čuti ne teh par novčičev, potrebnih za povratno poštno.

Vsem portirjem južne železnice na znanje!

Na onih postajah, kjer so namesčeni portirji ali pa stalni vratarji, naj le-ti blagovolijo nemudoma poročati gospodu *Franu Kollerju* v Bruku na Muri koliko njih je uslužbenih in koliko teh je organiziranih.

Naznanila upravištva

I.

Pozameznim krajevnim skupinam oziroma vplačevalnicam smo poslali, formulare za sestavljanje statistike o fluktuaciji članov v pozameznih kategorijah tekom leta 1908. Ti obrazci naj se nam čim prije vrnejo izpolnjeni, da se zaključek letnega poročila ne zavleče.

II.

Da ustrezemu mnogim željam funkcionarjev naših krajevnih skupin in željam naših zaupnikov, smo v svrhu sprejemanja novih članov pripravili veliko število pristopnih izjav ter jih razposlali krajevnim skupinam in vplačevalnicam.

Pomotoma dobivamo te pristopne izjave od funkcionarjev krajevnih skupin in vplačevalnic nazaj na centralo kot sprejemnice.

Da za naprej vse take pomote izostanejo, povemo še enkrat, da te pisane pristopne izjave služijo jedino le funkcionarjem in zaupnikom, kot naznanila.

Na centralo je poslati le one sprejemnice, tiskane na trdem papirju, ki so vezane v blok in so numerirane.

Razprodajalcem koledarjev!

Vse krajevne skupine, oziroma vplačevalnice kakor tudi drugi razprodajalci naših koledarjev za leto 1909., naj vse še neprodane izvide, ako nimajo upanja, da jih bodo mogli razpečati, čimpreje povrnejo, ker imamo na centrali še dosti naročil, da jih naročnikom pravočasno pošljemo. Naročnike pa najuljudneje prosimo, da potrpijo, dokler koledarje dobimo od podružnic nazaj, na kar jim jih takoj pošljemo.

Ob jednom tudi prosimo, da se nam ves za koledarje do sedaj inkasirani denar takoj odpošlje.

Upravištvo.

NA ZNANJE!

DNE 20. JANUVARJA se vrši v društvenih prostorih v ulici *Giovanni Boccaccio* železničarski shod za poduradnike in za nastavljenе uslužbence.

DNE 31. JANUVARJA ob 6. uri popoldne se vrši v Delavskem domu skupna seja vseh treh tržaških podružniških odborov ob prisostvovanju centralnega tajnika sodruga in državnega poslanca *Tomschika*.

DNE 1. FEBRUVARJA ob 8 uri zvečer se vrši v Delavskem domu občni zbor krajne skupine Trst s sledečim dnevnim redom:

- a) Poročila: 1. predsednikovo;
- 2. blagajnikovo;
- 3. kontrolne komisije.

b) Predavanja: sodruga *Tomschika* in sodruga *Kopača*.

DNE 2. FEBRUVARJA ob 5. uri popoldne se vrši v Delavskem domu občni zbor krajne skupine Trst II (državna železnica) z istim dnevnim redom kakor občni zbor krajne skupine Trst I.

DNE 3. FEBRUVARJA ob 8. uri zvečer se vrši v društvenih prostorih v ulici *Giovanni Boccaccio* štev. 25 občni zbor krajne skupine Trst III. z dnevnim redom, kakor občni zbor I. in II. skupine.

Gostilna

„CASA DEL POPOLO“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Catterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena. — Cene zmerne. — Shajališče zunanjih sodrugov.

Kavarna UNIONE - Trst

Ulica Caserma in ulica Torre Bianca

Napitnina je odpravljena. Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih.

Izdajatelj in odgovorni urednik *Josip Kopač*
Tiska *Dragutin Priora* v Kopru.